

ROMANTİK AŞK MİTLERİNE İNANÇ İLE PSİKOLOJİK ŞİDDET ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Elif Baştürk Karımmoajeni¹, İmran Gökçen Yılmaz Karaman¹, Tuğçe Gündüz¹, Hale Kocabacak Kocabacak¹

¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Eskişehir

Giriş: Kültürün etkisiyle şekillenen romantik ilişkilere dair inançlar, romantik aşk mitleri olarak tanımlanmaktadır. Bu mitlere duyulan inanç, ilişkilerin biçimlenmesinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Çalışmamızda, önemli bir halk sağlığı sorunu olan psikolojik şiddete maruz kalma ve psikolojik şiddet uygulama ile aşk mitlerine yönelik inançlar arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntemler: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan çalışma onayı alınmıştır (22/10/2024). Onam alınan katılımcılara Sosyodemografik veri formu, Romantik Aşk Mitleri Ölçeği, Çatışma Yöntemleri Ölçeği Gözden Geçirilmiş formu uygulanmıştır. 18-29 yaş arasında olan, romantik ilişki yaşayan veya geçmişte en az bir ay süren romantik ilişki yaşamış olan, anketteki soruları okuyup yanıtlayabilecek düzeyde Türkçe okuyup yazabilen 209 kişi çalışmaya dahil edilmiştir. Romantik aşk mitlerine duyulan inanç ve psikolojik şiddete maruziyeti yordayan ve psikolojik şiddet uygulama düzeyi ise yordanan değişken olacak şekilde hiyerarşik regresyon modeli kurulmuştur.

Sonuçlar: İlk aşamada kontrol değişkeni olarak modele cinsiyet girilmiş, cinsiyetin psikolojik şiddet uygulamadaki varyansı açıklamadığını görülmüştür ($F(1, 206) = 1.53, p > 0.05$). İkinci adımda istismara dayalı aşk mitlerine inanma değişkeni

eklendiğinde, psikolojik şiddet uygulamadaki varyansın %5'ini anlamlı şekilde açıkladığı görülmüştür ($F(1, 205) = 6.84, p=0.001$). Değişkenlerin modele katkısı ayrı ayrı incelendiğinde, istismara dayalı aşk mitlerine inanmanın ($\beta = 0.24, p = 0.001$) psikolojik şiddet uygulanmasını anlamlı düzeyde yordadığı görülmüştür. Son adımda modele psikolojik şiddete maruz kalma değişkeni eklendiğinde, tüm değişkenlerin birlikte psikolojik saldırganlık uygulamasındaki varyansın %62'sini açıkladığı görülmüştür ($F(1, 204) = 111.43, p < 0.001$). Değişkenlerin açıklanan varyansa katkısı tek tek incelendiğinde, yalnızca psikolojik saldırıya maruz kalma değişkeninin anlamlı bir katkı sağladığı görülmüştür ($\beta=0.77, p < 0.001$).

Tartışma ve Sonuç: Bulgular, psikolojik şiddet uygulamasında istismara dayalı aşk mitlerine inanmanın önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. En güçlü yordayıcının ise psikolojik şiddete maruz kalma olduğu belirlenmiştir. Şiddet deneyimlerinin sonraki ilişkilerde şiddet uygulama riskini artırdığı görülmüştür. Bulgular, psikolojik şiddeti önlemeye yönelik müdahalelerde aşk mitlerinin sorgulanmasının ve şiddet döngüsünün kırılmasına yönelik çalışmaların önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yakın partner şiddeti, romantik aşk mitleri, psikolojik şiddet